

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
Wprowadzenie	19
Rozdział 1	
Podstawowe regulacje dotyczące stron	23
1. Uwagi wprowadzające	23
2. Struktury niebędące odrębnymi podmiotami	25
3. Przedstawiciele ustawowi osób fizycznych	28
3.1. Kategorie osób fizycznych	28
3.2. Brak zdolności do czynności prawnych	29
3.3. Ograniczona zdolność do czynności prawnych	30
3.3.1. Czynności materialnoprawne	30
3.3.2. Czynności procesowe	31
3.4. Rodzaje przedstawicieli ustawowych	32
3.4.1. Pozycja prawna przedstawiciela ustawowego	32
3.4.2. Rodzice	32
3.4.3. Opiekun	34
3.4.4. Kurator	35
3.4.5. Kurator dla osoby niepełnosprawnej	37
3.4.6. Kuratorzy procesowi	37
3.4.7. Doradca tymczasowy	38
3.5. Oznaczenie strony działającej przez przedstawiciela ustawowego	39
3.5.1. Uwagi wprowadzające	39
3.5.2. Pisma procesowe	39
3.5.2.1. Uwagi wprowadzające	39

3.5.2.2.	Adres przedstawiciela ustawowego	40
3.5.2.3.	Wykazanie umocowania	41
3.5.2.4.	Doręczenia	41
3.5.2.5.	Przesłuchanie w charakterze strony	41
3.5.2.6.	Zawieszenie postępowania	42
3.5.3.	Orzeczenia	42
3.5.4.	Umowy i inne czynności prawne	44
3.6.	Oznaczenie w postępowaniu sądowym strony działającej przez kuratora procesowego	45
3.6.1.	Uwagi wprowadzające	45
3.6.2.	Kurator w postępowaniu rozpoznawczym	46
3.6.3.	Kuratorzy w postępowaniu egzekucyjnym	48
3.6.4.	Wynagrodzenie kuratorów procesowych	49
4.	Reprezentacja osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	50
4.1.	Uwagi wprowadzające	50
4.2.	Reprezentacja przez organy – zasady ogólne	51
4.2.1.	Uwagi wprowadzające	51
4.2.2.	Reprezentacja materialnoprawna	52
4.2.2.1.	Uwagi wprowadzające	52
4.2.2.2.	Organ zarządzający	53
4.2.2.3.	Organ reprezentacji zastępczej	54
4.2.3.	Rzekomy organ	54
4.3.	Reprezentacja państwowych osób prawnych	55
4.3.1.	Reprezentacja materialna	55
4.3.2.	Dodatkowe zgody	57
4.3.3.	Reprezentacja procesowa państwowych osób prawnych	60
5.	Skarb Państwa	64
6.	Jednostki samorządu terytorialnego	65
7.	Zastępcy pośredni	66
8.	Pełnomocnictwo	67
8.1.	Uwagi wprowadzające	67
8.2.	Pełnomocnictwo materialnoprawne	69
8.3.	Pełnomocnictwo procesowe	71
8.4.	Oznaczenie strony działającej przez pełnomocnika	72
8.4.1.	Czynności materialnoprawne	72

8.4.2. Pisma procesowe	73
8.4.3. Wymaganie złożenia pełnomocnictwa	73
8.4.4. Orzeczenia	74

Rozdział 2

Osoby fizyczne	75
1. Uwagi wprowadzające	75
2. Przedsiębiorcy indywidualni	77
2.1. Firma przedsiębiorcy indywidualnego i inne oznaczenia w CEIDG	77
2.2. Czynności materialnoprawne	78
2.3. Postępowanie sądowe i egzekucyjne	80
2.4. Doręczenia dla osób fizycznych wpisanych do CEIDG	83
2.5. Udział przedsiębiorców indywidualnych w postępowaniach gospodarczym i konsumenckim	87
3. Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej	88
3.1. Uwagi wprowadzające	88
3.2. Czynności materialnoprawne	89
3.3. Postępowanie sądowe	89
4. Postępowanie egzekucyjne	92

Rozdział 3

Osoby prawne	93
1. Uwagi wprowadzające	93
2. Państwowe osoby prawne	95
3. Wyznaniowe osoby prawne	100
4. Reprezentacja osób prawnych	102
5. Osoby prawne niebędące jednostkami organizacyjnymi	103
6. Oznaczenie osoby prawnej jako strony – kwestie ogólne	105
6.1. Uwagi wprowadzające	105
6.2. Osoby prawne niebędące przedsiębiorcami	106
6.2.1. Fundacje	106
6.2.2. Stowarzyszenia rejestrowe	108
6.2.3. Inne osoby prawne	109
6.3. Osoby prawne będące przedsiębiorcami	109

6.4. Oddziały osób prawnych, w tym przedsiębiorców zagranicznych	112
6.5. Określenia, których nie można używać w nazwach (firmach)	115
7. Oznaczenie osoby prawnej jako stron przy czynnościach materialnoprawnych i procesowych	115
8. Pisma i zamówienia handlowe	116

Rozdział 4

Inne jednostki organizacyjne	117
1. Jednostki organizacyjne mające zdolność prawną	117
1.1. Katalog jednostek organizacyjnych mających zdolność prawną	117
1.2. Zakres zdolności prawnej	120
1.3. Odpowiedzialność subsydiarna członków	122
1.4. Oznaczenie jako strony jednostki organizacyjnej mającej zdolność prawną	125
1.4.1. Uwagi wprowadzające	125
1.4.2. Spółka jawna	126
1.4.3. Spółka partnerska	126
1.4.4. Spółka komandytowa	127
1.4.5. Spółka komandytowo-akcyjna	129
1.4.6. Spółka kapitałowa w organizacji	129
1.4.7. Fundacja rodzinna w organizacji	130
1.4.8. Stowarzyszenie zwykłe	130
1.4.9. Kasa zapomogowo-pożyczkowa	131
1.4.10. Wspólnota mieszkaniowa	131
1.4.11. Główny oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń albo reasekuracji	132
1.5. Reprezentacja jednostek organizacyjnych mających zdolność prawną	133
2. Spółka cywilna	135
2.1. Uwagi wprowadzające	135
2.2. Pisma procesowe	137
2.3. Orzeczenia	138
2.4. Sprawy z zakresu prawa pracy	138
2.5. Konsorcjum	138

3. Wewnętrzne jednostki organizacyjne	139
3.1. Uwagi wprowadzające	139
3.2. Oddziały osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	140
3.3. Państwowe jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	142
3.4. Komunalne jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej	142
3.5. Sprostowanie oznaczenia strony	143

Rozdział 5

Skarb Państwa	146
1. Uwagi wprowadzające	146
2. Ukształtowanie się obecnego stanu prawnego	148
3. Następstwo w zakresie reprezentacji Skarbu Państwa	150
4. Zasady oznaczania Skarbu Państwa przy czynnościach materialnoprawnych	162
4.1. Uwagi wprowadzające	162
4.2. Reprezentacja przez organy państwowych jednostek organizacyjnych	163
4.2.1. Dwa modele reprezentacji przez organy <i>stationes fisci</i>	163
4.2.2. Jednostki budżetowe, w ramach których Skarb Państwa jest reprezentowany przez dwa organy	164
4.2.3. Jednostki budżetowe, w których działa jeden organ reprezentujący Skarb Państwa	168
4.3. Zamówienia publiczne	169
4.4. Reprezentacja Skarbu Państwa przez inne organy	172
4.4.1. Uwagi wprowadzające	172
4.4.2. Organ państwowe	173
4.4.3. Inne organy	181
4.5. Reprezentacja Skarbu Państwa przez osoby prawne	183
4.6. Powiernictwo	185
4.7. Pełnomocnictwa	186
4.8. Potrącenie	187

4.9.	Skutki dokonania czynności za Skarb Państwa przez niewłaściwy organ	188
5.	Reprezentacja procesowa Skarbu Państwa	189
5.1.	Uwagi wprowadzające	189
5.2.	Zasady ogólne – reprezentacja Skarbu Państwa na podstawie art. 67 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.	191
5.3.	Reprezentacja Skarbu Państwa przez organ jednostki nadrzędnej	194
5.4.	Następstwo w zakresie reprezentacji procesowej Skarbu Państwa	196
5.5.	Reprezentacja Skarbu Państwa na podstawie przepisów szczególnych	197
5.6.	Oznaczenie Skarbu Państwa w pismach procesowych	199
5.6.1.	Sposób oznaczenia strony	199
5.6.2.	Pierwsze pismo w sprawie	200
5.6.3.	Czuwanie przez sąd nad właściwą reprezentacją procesową Skarbu Państwa	201
5.7.	Oznaczenie Skarbu Państwa w orzeczeniu sądowym	202
5.7.1.	Uwagi wprowadzające	202
5.7.2.	Sposoby oznaczania Skarbu Państwa w praktyce	203
5.7.3.	Reprezentacja na podstawie przepisów szczególnych	205
5.7.4.	Reprezentacja Skarbu Państwa przez inne osoby prawne	206
5.7.5.	Działanie przez pełnomocnika	207
5.7.6.	Ograniczenia zdolności postulacyjnej	207
5.7.7.	Zastępstwo wykonywane przez Prokuratorię Generalną RP	208
5.8.	Reprezentacja Skarbu Państwa przez kilka organów	209
5.8.1.	Uwagi wprowadzające	209
5.8.2.	Roszczenie związane z działalnością kilku jednostek Skarbu Państwa	209
5.8.3.	Quasi-współuczestnictwo konkurencyjne	211
5.8.4.	Kwestie procesowe związane z wielością reprezentantów Skarbu Państwa	215

5.9. Właściwość miejscowa	216
5.10. Doręczenia dla Skarbu Państwa	218
5.11. Przesłuchanie w charakterze strony	219
5.12. Postępowanie egzekucyjne	220
6. Kategorie jednostek uprawnionych do reprezentacji Skarbu Państwa zgodnie z art. 67 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.	222
6.1. Uwagi wprowadzające	222
6.2. Ministerstwa	223
6.3. Urzędy centralne	225
6.4. Wojewoda i organy administracji rządowej na szczeblu wojewódzkim	226
6.5. Organy administracji na szczeblu powiatowym	229
6.6. Sądy i trybunały	230
6.7. Kancelarie	231
6.8. Inne jednostki organizacyjne	232

Rozdział 6

Zastępstwo Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych

wykonywane przez Prokuratorię Generalną RP	235
1. Uwagi wprowadzające	235
2. Oznaczenie strony w sprawach, w których zastępstwo wykonuje Prokuratoria Generalna RP	236
2.1. Uwagi wprowadzające	236
2.2. Czynności zastępstwa	237
2.3. Oznaczenie strony w pismach procesowych	239
2.4. Oznaczenie strony w orzeczeniach sądowych	240
2.4.1. Uwagi ogólne	240
2.4.2. Oznaczenie Skarbu Państwa	240
2.4.3. Oznaczenie zastępowanej osoby prawnej	241
3. Rodzaje zastępstwa wykonywanego przez Prokuratorię Generalną RP – uwagi ogólne	242
4. Zastępstwo Skarbu Państwa	243
4.1. Rodzaje zastępstwa	243
4.2. Zastępstwo obowiązkowe	243
4.3. Przekazanie zastępstwa	246
4.4. Przejęcie zastępstwa	247
4.5. Zastępstwo wyłączne	249

5. Zastępstwo innych osób prawnych	251
5.1. Uwagi wprowadzające	251
5.2. Zastępstwo obowiązkowe	252
5.3. Przejęcie zastępstwa osób prawnych przez Prokuratorię Generalną RP	255
5.4. Przekazanie zastępstwa osób prawnych przez Prokuratorię Generalną RP	257
6. Inne kompetencje Prokuratorii Generalnej RP	258

Rozdział 7

Jednostki samorządu terytorialnego i samorządowe osoby

prawne	259
1. Uwagi wprowadzające	259
2. Różnice w stosunku do Skarbu Państwa	261
3. Gminy	262
3.1. Uwagi wprowadzające	262
3.2. Nazwa gminy	262
3.3. Jednostki pomocnicze gminy	263
3.4. Gminne osoby prawne	265
3.5. Jednostki organizacyjne gminy bez osobowości prawnej	266
3.6. Reprezentacja gminy	267
3.7. Pełnomocnictwa materialnoprawne udzielane przez gminy	267
3.8. Kontrasygnata skarbnika gminy	269
4. Powiaty	270
4.1. Uwagi ogólne	270
4.2. Miasta na prawach powiatu	271
4.3. Inne zadania starosty	274
4.4. Reprezentacja powiatu	276
4.5. Samorząd województwa	278
4.6. Odpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego za wykonywanie zadań zleconych	280

Rozdział 8

Przypadki szczególnej zdolności sądowej	283
1. Uwagi wprowadzające	283

2. Pracodawcy wewnętrzni (art. 460 § 1 k.p.c.)	287
2.1. Uwagi wprowadzające	287
2.2. Państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne	288
2.3. Oddziały innych osób prawnych	290
2.4. Spółka cywilna	290
2.5. Postępowanie egzekucyjne	292
3. Organy przedsiębiorstwa państwowego	292
4. Zaskarżanie uchwał	293
5. Instytut Pamięci Narodowej	295
6. Nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców	295
7. Zamówienia publiczne	296
8. Powództwo o sprostowanie	297

Rozdział 9

Podstawienie procesowe	300
1. Uwagi wprowadzające	300
2. Podstawienie względne	302
3. Podstawienie bezwzględne	307
4. Postępowanie grupowe	309
Literatura	311